

ЗА ЩО СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ ВСТАНОВЛЮЄ КРИМІНАЛЬНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ?

Конвенція встановлює кримінальну відповідальність або іншим чином забороняє таке:

- ▶ домашнє насильство (фізичне, сексуальне, психологічне або економічне насильство);
- ▶ переслідування (сталкінг);
- ▶ сексуальне насильство, зокрема, зґвалтування;
- ▶ сексуальні домагання;
- ▶ примусовий шлюб;
- ▶ каліцтво жіночих геніталій;
- ▶ примусовий аборт та стерилізація.

— Цей перелік є чітким сигналом про те, що насильство щодо жінок та домашнє насильство не повинні бути приватною справою. Навпаки: для того, щоб підкреслити травматичний ефект злочинів у сім'ї, варто виносити більш жорсткий вирок, коли кривдник, що скоїв злочин, є членом подружжя, партнером або членом сім'ї.

ЯК КОНТРОЛЮЄТЬСЯ ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ?

— Конвенцією встановлюється механізм моніторингу, за допомогою якого оцінюється ефективність застосування її положень на практиці. Існує 2 основні органи, що контролюють механізм моніторингу: *Група експертів по заходах проти насильства щодо жінок і домашнього насильства (GREVIO)*, незалежний експертний орган, та *Комітет Сторін Стамбульської конвенції*, політичний орган, що складається з представників Сторін цієї Конвенції. Їхні відкриття та рекомендації сприятимуть виконанню конвенції державами та забезпечать її довгострокову ефективність.

ВІЛЬНІ ВІД СТРАХУ. **ВІЛЬНІ ВІД НАСИЛЛЯ**

<http://www.coe.int/fr/web/stop-violence-against-women-ukraine/home>

КОНВЕНЦІЯ РАДИ ЄВРОПИ
ПРО ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬСТВУ
СТОСОВНО ЖІНОК І
ДОМАШНЬОМУ
НАСИЛЬСТВУ ТА БОРТЬБУ
З ЦИМИ ЯВИЩАМИ
(СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ)

www.coe.int/conventionviolence
conventionviolence@coe.int
www.coe.int

Рада Європи є провідною організацією із захисту прав людини на континенті. Вона включає в себе 47 держав-членів, 28 з яких є членами Європейського Союзу. Усі держави-члени Ради Європи підписали Європейську конвенцію з прав людини – договір, спрямований на захист прав людини, демократії та верховенства права. Європейський суд з прав людини контролює дотримання Конвенції у державах-членах.

Договір CETS No 210

ЦІЛІ СТАМБУЛЬСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ

— Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами є найбільш поширеною міжнародною угодою, предметом якої є боротьба з цим серйозним порушенням прав людини. Її метою є нульова толерантність до такого виду насильства, тому імплементація цієї конвенції є великим кроком вперед у створенні безпечніших умов життя як на території Європи, так і поза її межами.

— Основними наріжними каменями конвенції є попередження насильства, захист жертв та кримінальне переслідування осіб, що скоїли насильницькі злочини. Крім того, її метою є спроба змінити серця та думки людей за допомогою заклику всіх членів суспільства, зокрема чоловіків та хлопців, змінити їхнє ставлення до жінок. Власне, це ще один заклик до більшої рівності між жінками та чоловіками через те, що насильство щодо жінок глибоко пов'язане з нерівністю між жінками та чоловіками у суспільстві та укорінене культурою толерантності й заперечення.

ПРИНЦИПОВО НОВІ ОСОБЛИВОСТІ КОНВЕНЦІЇ

— Конвенція визнає насильство щодо жінок однією з форм порушення прав людини та одним із видів дискримінації. Це означає, що якщо держави не реагують на подібну форму насильства відповідним чином, вони повинні за це відповідати.

— Стамбульська конвенція є першою міжнародною угодою, де зазначається поняття гендеру. Тобто цим визнається, що жінки та чоловіки розрізняються не лише за ознакою статі, але і за соціально створеною категорією гендеру, яка наділяє чоловіків

та жінок певними ролями та моделями поведінки. Дослідження виявили, що певні ролі та моделі поведінки сприяють тому, що насильство щодо жінок стає прийнятним.

— Стамбульська конвенція встановлює кримінальну відповідальність за такі правопорушення, як каліцтво жіночих геніталій, примусовий шлюб, переслідування (сталкінг) жертви, примусовий аборт та стерилізація. Тобто вперше держави будуть зобов'язані включити ці тяжкі правопорушення до власних правових систем.

— Стамбульська конвенція закликає залучити всі відповідні державні органи та служби з метою координованого подолання насильства щодо жінок та домашнього насильства. Це означає, що державні та неурядові (або громадські) організації повинні діяти спільно, створюючи протоколи співпраці.

ЧОГО ВИМАГАЄ СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ ВІД ДЕРЖАВ?

ПОПЕРЕДЖЕННЯ

- ▶ зміна ставлення, гендерних ролей та стереотипів, які роблять насильство щодо жінок прийнятним;
- ▶ навчання професіоналів для роботи з жертвами;
- ▶ підвищення обізнаності суспільства про різні форми насильства та їхню травматичну природу;
- ▶ включення до курсів навчання всіх освітніх рівнів навчального матеріалу щодо питань рівності;
- ▶ співпраця з ГО, ЗМІ та приватним сектором з метою донести інформацію до суспільства.

ЗАХИСТ

- ▶ гарантування того, що всі відповідні заходи спрямовані виключно на потреби жертв та їхню безпеку;

- ▶ організація спеціалізованих служб підтримки, які надаватимуть медичну, психологічну та правову допомогу жертвам насильства та їхнім дітям;
- ▶ організація достатньої кількості притулків та безкоштовних цілодобових телефонів довіри.

КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

- ▶ забезпечення того, що насильство щодо жінок є правопорушенням та повинно каратися відповідним чином;
- ▶ забезпечення того, що виправдання будь-якого акту насильства культурою, звичаями, релігією або так званим «принципом честі» є неприйнятними;
- ▶ забезпечення того, що всі жертви матимуть доступ до спеціальних заходів захисту протягом розслідування та судових розглядів;
- ▶ забезпечення того, що правоохоронні органи невідкладно реагуватимуть на виклики про допомогу та коректно вирішуватимуть небезпечні ситуації.

КОМПЛЕКСНІ ЗАХОДИ

- ▶ забезпечення того, що всі вищезазначені заходи стануть частиною загальної та координованої політики, метою якої є комплексне реагування на насильство щодо жінок та домашнє насильство.

КОГО СТОСУЄТЬСЯ СТАМБУЛЬСЬКА КОНВЕНЦІЯ?

— Конвенція стосується всіх жінок та дівчат будь-якого соціального статусу незалежно від їхнього віку, раси, релігії, соціального походження, статусу мігранта або сексуальної орієнтації. Конвенція також визнає, що певні групи жінок та дівчат перебувають під вищим ризиком стати жертвами насильства, тому необхідно, щоб держави брали до уваги їхні особливі потреби. Крім того, державам варто застосовувати Стамбульську конвенцію щодо інших жертв домашнього насильства, а саме чоловіків, дітей та людей похилого віку.